Erbjud inte fyrkantiga lösningar till alla – för en del människor är runda

VÄGEN UT! KOOPERATIVEN

FOTO ANNA REHNBERG OCH VÄGEN UT! KOOPERATIVEN
TEXT KENNERUD KOMMUNIKATION
FORM LINN GREAKER DESIGN

Mänskligt företagande

Under året som gick har hela samhället mött enorma utmaningar. Detta kommer att få konsekvenser för lång tid framöver. De människor som behöver de sociala företagen allra mest, de som redan innan hade det tufft och stod långt ifrån arbetsmarknaden, hamnar nu än längre ifrån när fler grupper står utan arbete som en följd av pandemin.

Vi som arbetsintegrerande sociala företag känner ett stort ansvar. För oss handlar det aldrig om välgörenhet eller snabba insatser. Vi driver ett långsiktigt arbete där människor får förutsättningar för att kunna komma tillbaka till en arbetsmarknad som man varit borta från länge eller aldrig ens kommit in på.

Det mänskliga företagandet är viktigare än någonsin för ett inkluderande och delaktigt samhälle. Det är ingen enkel sak att få ihop det mänskliga företagandet och det ekonomiska företagandet. Därför är det hoppfullt att se att fler och fler kommuner och regioner påverkar genom att använda upphandling med social hänsyn som verktyg för att skapa fler jobb. Varje vecka packas och levereras fruktkorgar till Göteborgs Stads arbetsplatser av våra medarbetare. Reserverade kontrakt är ett enkelt sätt för det offentliga att använda sina affärer för att bidra till social hållbarhet och det mänskliga företagandet lokalt och regionalt.

Lokal utveckling och samverkan för fler affärer
Regeringsuppdraget är tydligt – ska vi klara de ekonomiska, sociala och miljömässiga målen i Agenda 2030 måste hela samhället vara delaktigt och vi måste hjälpas åt. Det är utifrån lokala behov som vi driver lokal utveckling bäst. Det är också i samverkan mellan dem de berör, sociala företag, civilsamhälle, kommun och region och näringsliv som vi kan göra skillnad på riktigt. Därför känns det extra bra att vara med i utvecklingen i Mölndal Stad – en av tolv kommuner i SKR:s projekt som ska ”skapa modeller för hållbara samverkansstrukturer och fler affärer mellan kommuner och sociala företag”.

Återinvesterar och anställer
Inom SKOOPI fortsätter vi outtröttligt att samverka för att visa det unika med oss arbetsintegrerande sociala företag – att vi återinvesterar vinsten och använder den till att anställa och skapa fler jobb. Nu har även Arbetsförmedlingen insett att vi är ett unikt alternativ för arbetsintegration och gick ut med en reserverad upphandling för att kunna använda våra tjänster.

Vi har inga snabba lösningar, men vi kan det mesta om långsiktig förändring. 31 av de som arbetstränade hos oss förra året fick arbete. 18 av dem fick anställning i ett Vägen ut! kooperativ. Vår företagskultur bygger på egenmakt. Den uppstår när människor kommer till våra arbetsplatser, och av egen kraft förändrar sina liv. När människor går från att vara den som behöver hjälp till att bli den som ger hjälp skapas långsiktig förändring på riktigt. Vi vet att det fungerar – 90 procent av oss har själva gjort den resan.

Gunilla Klingensjö och Pernilla Svebo,
VD respektive styrelseordförande för
Vägen ut! kooperativen

Våra berättelser om förändring och egenmakt

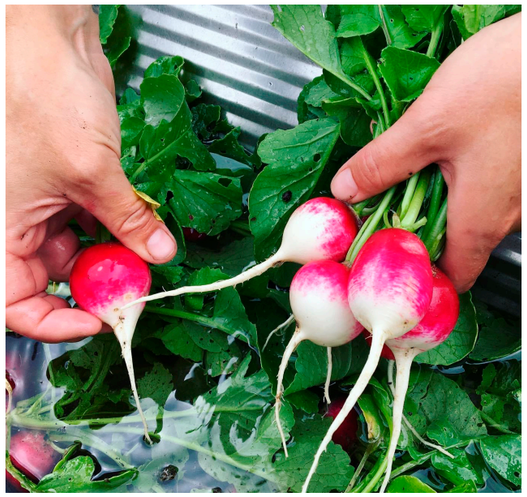

Det skulle aldrig gå med min bakgrund

I mellanstadiet kände jag mig utanför och började hänga med en äldre kille som bjöd på ecstasy och cannabis. Ganska snabbt började jag bruka, sälja och göra bilstölder. Mina föräldrar ställde mig till svars. Jag skrämde dem med att jag skulle bli omhändertagen av socialen. De, som kommit till Sverige som flyktingar, vågade inte gå vidare.

Jag dömdes för misshandel vid 15 och fick fängelse för grovt narkotikabrott som 18-åring. Brottsligheten eskalerade och jag missade min sons födelse för att jag satt inne. När jag fick kontraktsvård var jag känslomässigt helt slut och funderade på självmord. Skuld och skam höll på att kväva mig. Jag valde ett behandlingshem som det skulle gå lätt att fly ifrån, men två veckor in i behandlingen hände något. Gemenskapen och kärleken från både terapeuter och gruppen fick mig att börja känna hopp och se alternativ. Jag har hela tiden velat arbeta med människor, men fick höra att det aldrig skulle gå med min bakgrund. Idag är jag utbildad behandlingsassistent och beroendeterapeut och arbetar på ett Vägen ut! kooperativ som driver boende för män. I ett socialt företag ser vi människan som en helhet. Man måste få stöd i alla delar för att klara resan tillbaka in i samhället.

Stolt och drogfri mormor

Jag åkte dit minst en gång i månaden för droger, stöld, rattfylla och olovlig körning. Vräkningen kom och jag fick lämna allt. Jag köpte en husvagn och flyttade in. Jag var slutligen helt utanför samhället.

Jag kom till Villa Vägen ut! Karin, behandlingshem för kvinnor, och flyttade efter behandlingen till deras utslussboende i två år. Jag fick långsamt lära mig att leva igen och komma tillbaka in i samhället. Jag gick på NA-möten, började arbetsträna i köket på ett Vägen ut! kooperativ och fick så småningom anställning. Jag ansökte om skuldsanering. Jag var på rättegång och fick villkorlig dom med övervakare. Jag började få relationen till mina barn tillbaka. Efter några år fick jag en tvåa i andra hand.

Idag är jag skuldfri och har tagit nytt körkort. Jag är en stolt mormor till två fina pojkar som bara har sett sin mormor nykter och drogfri. Jag försöker hjälpa, stötta och lyssna på mina barn så att dom kan läka och helas. Idag arbetar jag på samma behandlingshem som jag själv kom till. Jag har utbildat mig till tolvstegsterapeut och har tio nyktra och drogfria år bakom mig.

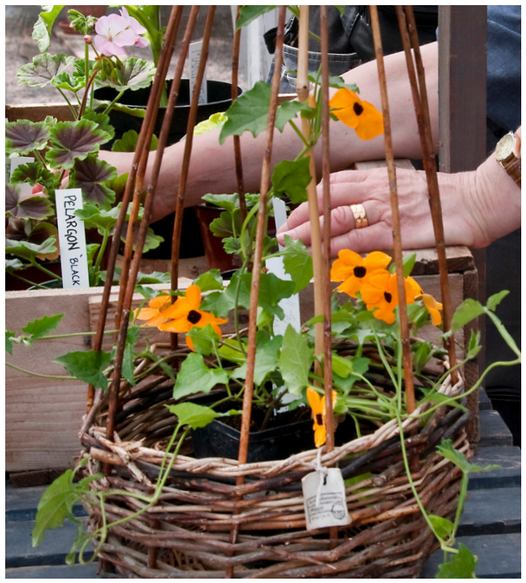

Mina erfarenheter kan hjälpa andra

I gymnasiet var jag skoltrött. Jag fastnade i mitt rum framför datorn hemma hos mina föräldrar. Min sociala fobi blev värre och åren gick. Jag gick ut så lite som möjligt, att bli sedd av andra och prata med människor gav mig ångest.

Min storebror ville hjälpa mig att förändra min situation och fick mig inskriven på Arbetsförmedlingen. En familjemedlem som arbetar på Vägen ut! kooperativen tipsade om det. Jag kom dit på arbetsträning. Det var jätteläskigt i början, att bryta min isolering och behöva ta ansvar och skapa nya rutiner. Men efter ett tag började jag förändras.

Jag som alltid känt mig värdelös upptäckte att jag kunde saker och att jag kunde lära mig och jag gillade det. Jag fick erbjudande om en anställning och tog den. Allt i mitt liv har efter det blivit bättre. Jag vågar prata med andra, testa nya saker och jag mår bättre. Att röra mig ute bland folk var helt otänkbart för några år sen. Idag träffar jag kunder varje dag och trivs med det. Stödet jag har fått av mina kollegor hela vägen har gjort stor skillnad. Jag ser fram mot att få utbilda mig inom Vägen ut! och bli kontaktperson och medlem i kooperativet. Jag tror att mina erfarenheter kan hjälpa andra.

”Stödet jag har fått av mina kollegor hela vägen har gjort stor skillnad”

Delaktigheten stärker mig

Jag blev arbetslös efter 32 år. Jag hade lidit av stressyndrom och depression under tiden inom kommunen. Detta och förslitningsskador hade jag med mig när jag kom till Vägen ut! efter flera år av olika insatser. Arbetsträningstiden var något nytt för mig. Här arbetade man utifrån sin egen förmåga och kunskap. Jag fick tala till punkt och folk lyssnade på mig. Här får man känna att man är värdefull. Jag kände direkt att nu är jag hemma.

Idag är jag anställd och trivs. Ur ett socialt perspektiv är det mycket mer givande än mina sista tio år inom kommunen. Här får jag vara delaktig och det stärker en som människa. Vi ser varandra. Det är också mycket uppmuntrande att se deltagarna växa från ett kämpande frö till att våga gå vidare.

Första steget till jobb i Sverige

Jag gick på SFI i fyra månader men kunde inte fortsätta på grund av min psykiska ohälsa. Jag var på Kris- och traumaenheten när jag fick möjlighet att arbetsträna hos Vägen ut!

När jag kom hit kunde jag ingen svenska och jag mådde inte bra psykiskt. Jag fick stöd att våga prata lite varje dag, man känner sig ju rädd. Trots att jag inte kunde språket kunde jag göra praktiska saker på arbetsplatsen och jag träffade svenskar och pratade svenska varje dag. Mina språkkunskaper utvecklades och jag mådde bättre och bättre. Även min arbetsförmåga ökade. Jag har sju barn och detta var mitt första steg till jobb i Sverige.

Idag är jag anställd här och har utbildat mig till kontaktperson för andra som kommer hit både på språkträning och arbetsträning. Min arbetsförmåga har ökat och jag arbetar inom flera olika områden. Mina barn ser mig åka till jobbet varje morgon, jag har egen inkomst och jag vet nu hur den svenska arbetsmarknaden fungerar och kan ge mina barn stöd när de ska börja arbeta.

”Mina barn ser mig åka till jobbet varje morgon”

AXPLOCK 2020

Fick priset Årets Nytänkare!
på Svenska Franchisegalan.

Renoverat utemöbler
Bostadsbolaget Poseidon lät Vägen ut! Fastighetsservice & Snickeri renovera utemöblerna istället för att köpa nya. På så sätt bidrar de till ett socialt och miljömässigt hållbart Göteborg.

Miljödiplomeras för sjätte året
För sjätte året i rad miljödiplomeras vi enligt Svensk Miljöbas. Våra kaféer, restauranger och trädgårdar är KRAV-certifierade.

Fått ny återförsäljare – Botaniska Trädgården
Vårt varumärke Hållbart från Vägen ut! säljs i butiken i Göteborgs Botaniska Trädgård, bland annat finns här skärbrädor av återbrukat ädelträ, insektshotell och bivaxdukar.

Bygger kedja från fängelse till arbete
I samverkan med Kriminalvården och Arbetsförmedlingen arbetar vi för att fler personer som slussas ut/friges från fängelse ska komma in på arbetsmarknaden med hjälp av arbetsträning på sociala företag.

Tar emot andra kullen lamm
Bygger ett utomhusklassrum, öppnar nya fält och bygger kålgårdar gör Vägen ut! Lärjeåns Kök & Trädgårdar.

Levererar frukt på reserverat kontrakt
Social Trade vann reserverad upphandling. Tillsammans packar och levererar Vägen ut! Ängås Trädgård och Vägen ut! Fastighetsservice & Snickeri fruktkorgar till medarbetare i Göteborgs Stad.

Driver på lokalt, regionalt och nationellt genom vårt arbete i:

- Styrgrupp Lokala överenskommelsen mellan civilsamhället och Göteborgs Stad/Got United
- Lokala upphandlingsrådet Göteborgs Stad
- Sakfrågeforum för reserverade upphandlingar och andra inköp
- Arbetsförmedlingens leverantörsforum nationellt
- SKOOPI Göteborgsregionen och SKOOPI – RIKS (De arbetsintegrerade sociala företagens intresseorganisation)

Vi gör skillnad varje dag

Av de boende på våra Villor:

63 % Fullföljde sin behandling /vistelse →

37 % av dessa gick vidare till arbete eller studier

12 % Fick anställning i ett av våra kooperativ

Av de som arbetstränat 2020:

31 personer gick vidare till arbete, 18 personer anställdes inom Vägen ut! kooperativen

97 % säger att det varit viktigt att personalen har egen erfarenhet av att stå långt ifrån arbetsmarknaden

73 % uppgav att deras psykiska hälsa förändrats till det bättre/mycket bättre efter arbetsträning

Tillsammans har vi **73 barn** under 18 år som växer upp med en förälder som behövs på sitt arbete och kan betala sina räkningar.

Hållbart företagande

Vägen ut!s viktigaste mål är att skapa arbete. När ni gör affärer med oss får en kille med asperger sitt första jobb och en mamma får ett hyreskontrakt med sitt namn på dörren.

Vägen ut! kooperativen

Antal företag	14
Antal anställda – kvinnor	63
Antal anställda – män	48
Antal anställda – totalt	111
Antal barn under 18 år	73
Samhällsekonomisk vinst, tkr *	55 500

Transferering offentlig sektor

Inbetalda arbetsgivaravgifter, tkr	7 062
Erlagd kommunalskatt, tkr	6 632
Lönestöd, tkr	26 629
Summa, tkr	40 323

Samhällets besparingar

Aktivitetsstöd, tkr	4 794
Sjuk/rehab/aktivitetsersättning, tkr	1 704
Försörjningsstöd/ekonomiskt bistånd, tkr	4 751
Summa, tkr	11 249

Siffrorna är de för 2018 aktuella från SCB och innefattar inte ev. bostadstillägg eller kompletterande ekonomiskt bistånd.

*Socioekonomiskt bokslut

För att visa vad samhället vinner på att våra medarbetare får arbete kompletterar vi vårt vanliga bokslut med ett Socioekonomiskt bokslut. Den samhällsekonomiska vinsten består av samhällskostnader som försvinner och produktionsvärdet i företagen. Metoden har tagits fram av nationalekonomerna I Nilsson och A Wadeskog.

Läs mer på www.socioekonomi.se under Rapporter, *Ur samhällets perspektiv* av I Nilsson och A Wadeskog.

Vägen ut!s ekonomiska utveckling

	2016	2017	2018	2019	2020
Nettoomsättning, tkr	43 873	44 257	49 799	49 168	40 156
Resultat efter finansiella poster, tkr	265	-225	675	-1 046	1 986
Bruttolöner, tkr	26 351	27 740	29 509	27 814	26 629
% av omsättning som går till löner och arbetsgivaravgifter	78 %	82 %	78 %	74 %	84 %

Vägen ut! växer genom social franchising

KONSORTIET

- Redovisning & administration
- Löneadministration
- Hr för asf
- Franchiseledare
- Karriärstöd & arbetsträning
- Projekt
- Kommunikation

FRANSCHISETAGARE VÄGEN UT!

- Lärjeåns Kök & Trädgårdar
- Ängås Trädgård
- Fastighetsservice & Snickeri
- Kajskjul 46
- Karins Döttrar
- Returum
- Fyrfota Äventyr
- Villa Solberg
- Villa Karin
- Villa Revansch
- Le Mat B&B Gbg City
- Branneby
- Koopus

Koopus och Fyrfota Äventyr blev franchisetagare 2021

Bli franchisetagare eller licenstagare
Vi vet att det är en utmaning att driva företag. Bli en av oss och ta del av kunskap, affärsutveckling, inspiration, stöd och ett marknadsledande varumärke.

LICENSTAGARE KARRIÄRSTÖDSMETODEN

- IK Kongahälla Second Hand
- IOGT–NTO Vännplatsen
- Vi tillsammans Kista
- Kulturcentrum Väst

Vägen ut! kooperativen har 14 sociala företag med en omsättning på 40 Mkr om året. Vi är ett hundratal anställda. De flesta av oss har gått från bidragstagare till företagare. Fler än 120 personer deltar i arbetsträning eller bor på våra villor. Våra företag finns på flera håll i landet och sprids genom social franchising.

SVENSK MILJÖBAS

Vägen ut! kooperativen
Fiskhamnsgatan 41 D
414 58 Göteborg

vagenut@vagenut.coop
www.vagenut.coop
010-707 93 00

VÄGEN UT! KOOPERATIVEN